

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦ ♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR

:: :: Kéziratok és szakkérdések :: ::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11.
:: :: II. emelet 213.) fogad el. :: ::

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

M. Kir. Halélettani és Szenny-
viztisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HO KÖZEPÉN.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: {
Egész évre 12 pengő.
Fel évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.
Állami alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

HALÁSZAT—(FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

:: :: Verantwortlicher Redakteur: :: ::
Dr Emil Unger.

:: Adminisztration: Ungarischer ::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST,
:: :: Kossuth Lajos-tér 11 II. 213. :: ::

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung, Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

TARTALOM: Meghívó. — Halászati törvények és rendeletek. *Fischer Frigyes.* — Pontytenyésztési és értékesítési lehetőségek a közeli Keleten. *Techet Róbert.* — A húsvéti harcsa. *Polgár László.* — Társulatok — Egyesületek. — Ujdonságok — Vegyesek. — Külföldi lapszemle. — Arjegyzések — Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Einladung (Generalversammlung des Ungarischen Landesfischerei Vereins.) — Fischereigesetze und Verordnungen. — Möglichkeiten für Karpfenzucht und Karpfenverwertung im nahen Osten. — Der Ostern-Wels. — Gesellschaften und Vereine — Neuigkeiten. — Auslandschau. — Fischpreise. — Annoncen.

ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET.

Meghívó

az Országos Halászati Egyesület f. évi *március hó 18-án csütörtökön* délután 6 órakor a földművelésügyi minisztérium palotájában (V. ker. Kossuth Lajos-tér 11. sz. I. emelet 128. sz. alatt) tartandó

évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki bejelentések.
2. Titkár évi jelentése.
3. Új tagok felvételének megerősítése.
4. Számvizsgáló bizottság jelentése; 1936. évi zárszámadások felülvizsgálata. (Alapszabályok 11. §.)
5. 1937. évi költségeloirányzat megállapítása. (Alapszabályok 19. §.)
6. Indítványok. (Nyolc nappal a közgyűlést megelőzően írásban nyújtandók be.)

Vendégeket szívesen látunk.

Budapest, 1937. évi február hó 6-án.

Dr Tomcsányi V. Pál
elnök.

Ez a meghívó pótolja a névre szóló külön meghívót, mivel a lapot az egyesület minden tagjának megküldjük.

Halászati törvények és rendeletek.

Frischer Frigyes miniszteri tanácsos, az Orsz. Halászati Egyesület 1936. februári halászati tanfolyamán megtartott előadásának összefoglalása.

(Folytatás.)

IV. Halászati társulatok.

Gazdaságilag fontosabb vizeinken a halászatot — a földművelésügyi miniszter rendelete értelmében — a tulajdonosok csak társulattá alakulva gyakorolhatják. Ezek a társulatok önkormányzattal bírnak, saját nevük alatt jogokat szerezhetnek, kötelezettséget vállalhatnak és a bíróságok előtt eljárhatnak.

A társulatok megalakítása az érdekeltek kérésére vagy hivatalból is történhetik. Előfeltétele a megalakulásnak egy pontos kimutatás a vízterületek nagyságáról és tulajdonosairól, melynek alapján az illetékes alispán (polgármester) az alakuló közgyűlést összehívja. A közgyűlés megválasztja az elnököt, a választmány tagjait és megalkotja alapszabályait. A társulat működését csak akkor kezdheti meg, ha az alapszabályokat a földművelésügyi miniszter jóváhagyta.

A társulat működését az alapszabályok állapítják meg. Az ügyeket a választmány, mely legalább négy tagból áll és a közgyűlés intézi. Közgyűlést évenként kell tartani melyen a társulat tagjai szavazati jogukat érdekeltségük arányában (a vízterület nagysága szerint) gyakorolják. Határozatot csak a meghívóban feltüntetett tárgyak felett lehet hozni. A közgyűlés jogkörébe tarto-

zik az alapszabályok, az üzemterv, a költségvetés és zárszámadás megállapítása, az elnök és választmány megválasztása, a társulat anyagi ügyeinek intézése, a társulat feloszlásának vagy más társulattal való egyesülésének elhatározása.

A választmány vezeti a társulat ügyeit, a tisztviselők neki vannak alárendelve.

Ha a társulat a törvényben, vagy alapszabályokban előírt köteleességét nem teljesíti, halászati jogát a földművelésügyi miniszter rendelete alapján a hatóság (alispán vagy polgármester) adja bérbe. Ha ez a bérbeadás bármi okból nem fogantósítható, a földművelésügyi miniszter a halászat gyakorlását felfüggesztheti.

A társulat működésének biztosítására a közgyűlés évi járulékot vett ki, amelynek beszédéről a társulat kérésére a pénzügyminiszter közadók módjára gondoskodik.

A társulat működése felett a felügyeletet a földművelésügyi miniszter szakközege (jelenleg az Országos Halászati Felügyelőség) által gyakorolja, akit minden ülésre meg kell hívni, s aki a társulat ülésein felszólalhat és a határozatok ellen felebbezéssel élhet.

A halászati társulatok működésükről évenként jelentést tesznek a földművelésügyi miniszternek.

V. Hatóságok és eljárás.

Zárt vizek és kíméleti terek megállapítása, valamint az árvíz levonulta után víz alatt maradó mélyedésekben, holt medrekben, erekben és hasonló vízbefogókban gyakorolható halászat bérbeadása és bérbevétele körül felmerült vitás kérdésekben

elsőfokú hatóság az illetékes vármegye alispánja vagy törvényhatósági joggal felruházott város polgármestere,

másodfokú hatóság a földművelésügyi miniszter.

A jogkereső fél a szükséges okiratokkal felszerelt kérvényt tartozik beadni, melyet a hatóság alkalmas helyen 30 napi közzemlére tesz ki; erről, valamint a tárgyalás határidejéről az érdekelteket értesíti. A hatóság a tárgyalás után véghatározatot hoz, melyet az érdekelteknek kézbesít. A kártalanítás vagy a bér összegét szintén a hatóság állapítja meg. Aki ebben nem nyugszik meg, igényével a bírósághoz fordulhat.

Minden egyéb halászati ügyben

elsőfokú hatóság az illető járás főszolgabírája, megyei és törvényhatósági jogú városokban a rendőrkapitány, Budapesten az illető kerületi előljáró,

másodfokú hatóság vármegyékben az alispán, megyei és törvényhatósági jogú városokban a törvényhatóság első tisztviselője, Budapesten a polgármester,

harmadfokban a belügyminisztériumban szervezett kihágási tanács.

VI. Büntető rendelkezések

a büntetés súlyosságának sorrendjében:

1. aki zárt vízből, vagy zárt víz módjára halászható vízből a halászatra jogosított engedélye nélkül fog halat, a *lopásról* szóló törvényes rendelkezések szerint büntetendő.

2. *Egy hónapig terjedhető elzárással és 64 P-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:*

a) aki kábító, mérgező vagy robbanó szerrel halászik, vagy az ily szereket másnak halászat céljára megszerzi vagy eladja, vagy az így megölt halat a vízből kifogja vagy áruba bocsátja;

b) aki a halászati kihágáson tettenérőt veszélyesen fenyegeti, vagy ellene erőszakot használ;

c) aki a vizeket a bennük levő halak kifogása végett szakaszonként (duga) vagy egészben lecsapolja, vagy úgynevezett bányákban felfogja. A vízfolyásoknak tisztogatás céljából való lecsapolása nem tilos, de erről az érdekelt halászatra jogosultat nyolc nappal előbb értesíteni kell;

d) aki a földművelésügyi miniszter által megállapított legkisebb méretűnél kisebb halat (halivadékot) fogyasztás céljára engedély nélkül kifog, vagy áruba bocsát.

Két hónapig terjedhető elzárással és 96 P-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki az első bekezdés a) pontjában meghatározott kihágás elkövetésére élete tizennyolcadik évét még be nem töltött ifjú egyén közreműködését veszi igénybe.

3. *96 P-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:*

a) aki anélkül halászik, hogy saját részére vagy segédjei vagy munkásai részére halászejegyet váltott volna;

b) aki más névre szóló vagy olyan halászejeggyel halászik amelynek érvényessége megszűnt;

c) aki halászejegyet használatra másnak adja át;

d) aki hamisított halászejeggyel halászik vagy halászatot;

e) az a hivatásos halász (halászatot saját kezelésében űző tulajdonos, bérlő, halászgazda, halászegény részeshalász), aki a 8. §. 1. bekezdése ellenére fogásra kész állapotban levő halászó eszközzel oly víz partján jár, amelyben halászni nem jogosult, vagy az említett eszközzel ilyen vizen közlekedik, vagy ily eszközt a víz partján vagy a vizen levő víziművön tart, avagy idegen vízterületen a halászatra jogosultnak engedélye nélkül halászik;

f) az a hivatásos halász, aki az általános tilalmi idő alatt nyílt vízből halat fog, vagy az egyes halfajra megállapított tilalom alá eső halat, kifogása után az anyavízbe rögtön vissza nem juttatja;

g) aki árvíz kiöntéséből a halaknak a mederbe visszatérését szándékosan akadályozza;

h) aki az általa vagy közreműködésével törvény ellenére fogott halat áruba bocsátja.

4. *56 P-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:*

a) aki mint halászati társulatnak tagja, vagy halászati társulat vízterületének bérlője a halászatot a földművelésügyi miniszter által jóváhagyott üzemtervtől eltérően gyakorolja, vagy a halászatnak az üzemterv szerinti gyakorlását akadályozza;

b) aki az anyavíz halászatát gyakorolja és nem gondoskodik arról, hogy az árvíz levonulta után a mélyedésekbe rekedt halivadék az anyavízbe jusson;

c) aki a zárt víz módjára halászható vizekből kifogott halasákmányról szakszerű könyvet nem vezet, vagy abba valótlan adatot jegyez;

d) az a halászatra jogosult, aki oly vízszakaszon halászik, amelyen a halászat gyakorlását a földművelésügyi miniszter felfüggesztette.

5. *48 P-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:*

a) a hivatásos halásznak nem tekinthető olyan egyén, aki fogásrakész állapotban levő halászó eszközzel oly víz partján jár, amelyben halászni nem jogosult, vagy az említett eszközzel ilyen vizen közlekedik, vagy ily eszközt a víz partján, vagy a vizen levő víziművön tart, avagy idegen vízterületen a halászatra jogosultnak engedélye nélkül halászik;

b) a hivatásos halásznak nem tekinthető olyan egyén, aki az általános halászati tilalmi idő alatt nyílt vízből halat fog vagy az egyes halfajra megállapított tilalom alá eső halat kifogása után az anyavízbe rögtön vissza nem juttatja;

c) aki olyan állandó halfogó készüléket alkalmaz, amely közönséges vízállás mellett a meder felénél többet elzár; aki gátakról, zsilipekről, hallépcsőkről és más vízi építményekről felfelé vagy lefelé harminc méternél kisebb távolságban más eszközzel, mint nyeles horoggal halászik; aki nyílt vízbe idegen halfajt a földművelésügyi miniszter engedélye nélkül telepit;

d) aki olyan halat bocsát áruba, amelyről tudja, hogy más jogosulatlanul fogta;

e) aki álcázva vagy magát egyébként felismerhetlenné téve halászik;

f) aki a halászatra jogosultat szándékosan akadályozza abban, hogy a vízhez járjon, hálóját vagy egyéb halászati eszközét a partról a vízbe vethesse és kihúzhassa.

6. 16 P-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

a) aki halászejegyet halászat közben nem tartja magánál;

b) aki halászejegyet az 1888 : XIX. t.-c. 9. §-a szerint, illetőleg az 1925 : XLIII. t.-c. 8. §-a szerint ellenőrzésre jogosult egyénnek felszólítás ellenére meg nem mutatja;

c) aki a tilalmi idő alatt halat szállít, vagy áruba bocsát a nélkül, hogy a községi előljáróság bizonyítványával tudná igazolni, hogy az ily halat a tilalmi idő előtt fogták, vagy azt, hogy a hal zárt vízből, esetleg külföldről származik;

d) aki a halászati jog vagy kíméleti tér határainak megjelölésére szolgáló táblát más helyre átteszti, olvashatatlaná teszi vagy bemocskolja;

e) aki nem tartja be a korlátozást vagy megszegi azt a tilalmat, mellyel a földművelésügyi miniszter egyes vizekben és vízszakaszokban a halászatra káros fogási módot korlátozta, vagy eltiltotta; aki tilalmazott fogóeszközt alkalmaz; aki a fogóeszközök rendelettel szabályozott nagyságát (a hálószem bőségét) nem tartja be; aki az elrendelt éjjeli halászat tilalmát megszegi;

f) aki kíméleti téren általános tilalom idején halászik, vadászik, békát fog, csónakázik, fürdik, kavicsot és iszapot szed, vagy általában olyan cselekedetet hajt végre, amely a hal ívását és fejlődését hátráltatja; aki kíméleti téren általános tilalom idején marhát, kacsát, ludat vagy más állatot a vízbe ereszt.

7. Az, akit azért büntetnek meg, mert a jogosított engedélye nélkül halászott, halászejegyet elveszti és részére az ítélet jogerőre emelkedésétől számított három éven át halászejegyet kiadni nem szabad.

Ugyanez a büntetése annak, aki tiltott módon, vagy tilalmi időben, avagy tiltott eszközzel űzött halászatért egy ízben már jogerősen meg volt büntetve és ezt a kihágást újra elköveti.

Az elsőfokú hatóságok a halászejegy elvesztését maguk után vonó ítéleteiket közlik egymással s az ily módon elítélt egyénekről nyilvántartást vezetnek.

VII. Oly vízre nézve, amelynek medre más állam fenntartása alá esik, mindaddig, amíg az ily állammal a halászat tekintetében egyezmény nem jön létre, a földművelésügyi miniszter a jelen törvény alól rendelettel kivételeket engedélyezhet.

F.

Pontytenyésztési és értékesítési lehetőségek a közeli Keleten.

Írta: Techet Róbert.

A ponty tulajdonképeni őshazája tudvalevőleg Ázsia, hiszen Kinában már Krisztus előtt kétezer évvel szakszerűen foglalkoztak haltenyésztéssel és ugyanott igen kiterjedt halkereskedelem is virult. A ponty tenyésztési fokának maximumát azonban nem itt, hanem Európában

érte el és azért nem meglepő, ha mindgyakrabban olvassuk külföldi szaklapokban, hogy a gyorsan növő nemes pontyot meghonosítás végett idegen földrészekre, sőt mint alább látni fogjuk, őshazájába, Ázsiába is exportálják.

Az önálló Palesztina állam megalapítása, de különösen az utóbbi években a német és lengyel zsidóságnak nagyobb mérveket öltött bevándorlása óta (jelenleg 5000 ember vándorolt be), fontos gazdasági kérdéssé lépett elő a bevándorolt zsidó lakosságnak friss, lehetőleg élő hallal való ellátása. A bevándorló német és lengyel zsidóság régi otthonában hozzá volt szokva az édesvízi hal, főként az élő ponty fogyasztásához, új hazájában azonban kénytelen ezt nélkülözni, ugyanis egész Palesztinában csak egyetlen valamirevaló haltermelő folyó van, a mintegy 215 km. hosszú Jordán. Ez azonban az általa alkotott u. n. Hule és Genezareth tavakkal együtt sem képes a kellő mennyiségű hallal ellátni a mind nagyobb igényekkel fellépő piacokat. Épp ezért egyrészt Törökországból, másrészt Mezopotámiából hozott jegelt és az utóbbi években Jugoszláviából szállított élő halakkal igyekezett a kereskedelem a szükségletet kielégíteni. Tekintettel azonban a vasúti hálózat igen ritka és a nyomtávok különböző voltára, a halak legnagyobb részét teherautókon kell odahozni, ami a nagy, sokszor 1000 km-t is meghaladó távolságok miatt igen megdrágítja a halakat. Épp ezért már évekkel ezelőtt felmerült a gondolat, hogy a helyszínen, azaz Palesztina határán belül kellene modern pontyos tógazdaságokat létesíteni. Ennek azonban két igen nagy akadálya van, egyik a célra alkalmas területek hiánya, a másik a földnek a drágasága. Ugyanis e célra majdnem kizárólag csak a Jordán völgye, illetőleg annak jobb partja jöhet figyelembe (a balpart ugyanis Transjordániához tartozik), mert tekintettel a mienknél sokkal melegebb klímára, csak olyan helyen lehetne kockázat nélkül halastavakat létesíteni, ahol a nagymérvű párolgás okozta vízvesztés állandó pótlása biztosítva van, erre pedig majdnem kizárólag csak a Jordán folyó mentén van meg a lehetőség.

Itt viszont, a bevándorlással együtt folyton növekvő földkereslet miatt, a kellő vízmennyiséggel ellátható, tehát öntözésre is elsőrangúan alkalmas területek ára a mi földáraink többszörösére szökkent fel és így ma már a földek értéke oly magas, hogy azokon tógazdaság létesítése nem lehet rentábilis, illetőleg nem veheti fel a versenyt az öntözésekkel ellátott különböző mezőgazdasági üzemekkel.

De egy más nagy akadály is van, még pedig a nagy meleg. Ugyanis a Jordán folyó völgyének legnagyobb része, a forrásvidéktől eltekintve, a tenger színe alatt fekszik, (így pl. a torkolata 394 méterrel fekszik a Földközi tenger színe alatt), és ennek következtében a nyári hónapokban a forróság igen nagy, ami egyrészt a párolgás okozta vízvesztésért emeli tekintélyesen, másrészt pedig a víz hőmérsékletét is károsan befolyásolja. Tudvalevő, hogy a ponty legtöbbet 22-29° C. körüli vízhőmérsékletnél eszik, viszont 30° felett a legminimálisabbra redukálja a táplálék felvételt. Már pedig Palesztinában a 40°-os hőmérséklet nem ritkaság, hiszen a tavaszi sivatagi széljárásakor 50°-ra, sőt föléje is felmegy.

A víznek a tavakban való túlságos felmelegedése ellen csak egy módon lehet védekezni, még pedig igen mély, legalább 2.50—3.00 méter átlagos vízmélységek alkalmazásával. Ez azonban, a szükségessé váló magas töltések emelése miatt annyira megdrágítaná a tavak építését, hogy rentabilitásról szó sem lehet.

Végeredményként le lehet szegezni, hogy Palesztina a nagy meleg és a magas földárak miatt egyes kisebb, a Földközítenger mentén fekvő területektől eltekintve, pontyos tógazdaságok építésére nem alkalmas, illetőleg azok létesítése nem rentábilis. Így tehát a Palesztinával szomszédos országokban kell pontyos tógazdaságok létesítésére alkalmas területet keresni. Erre három állam jöhetne szóba, mégpedig: a független Transzjordánia, a francia fennhatóság alatt lévő Syria és végül Törökország ázsiai része. Ez utóbbi azonban oly messze esik Palesztinától, hogy a nehéz közlekedési viszonyok miatt figyelembe nem jöhet.

A Palesztinától keletre, a Jordán folyó balpartján, fekvő Transzjordániára még fokozottabb mértékben állnak a Palesztinára elmondottak, azzal a hozzátevéssel, hogy klímája még melegebb és még a hűvösebb tengerpartot is nélkülözi.

A francia fennhatóság alatt álló syriai köztársaságban, melynek területe 60%-kal nagyobb, mint a mai Magyarország, már sokkal kedvezőbbek a viszonyok halastavak létesítése szempontjából.

Az elmúlt nyáron egy francia-osztrák érdekltség megbízásából jártam Syriában és a helyszínen részletesen tanulmányoztam ezen ország víz-, éghajlati- stb. viszonyait. Ami Syria vízrajzi, tehát a halászat szempontjából a legfontosabb viszonyait illeti, megállapítható, hogy kivéve az ország délkeleti, a druzok által lakott részét, majdnem minden folyó, vagy patak az ország jelentékeny részét elfoglaló, a Földközi tenger partjával egyvonalban haladó, Libanon és a vele párhuzamosan elterülő Antilibanon hegységek lejtőin ered. Ezen két hatalmas, mintegy 150—200 km. hosszú hegység csúcsai igen jelentékeny magasságra nyúlnak fel, így a Libanon legmagasabb csúcsa 3088 méterre, az Antilibanoné pedig 2615 méterre, illetőleg ezen hegylánc déli nyúlványa, a Jordán folyó forrásvidékét alkotó Hermon 2814 méter magasra szökik fel a tenger színe fölé. Mindkét hegység igen jelentékeny részei emelkednek 2000 méter fölé, és az év jelentékeny részén hóval vannak borítva, ami a hegységek lejtőin fakadó számtalan bővizű forrás táplálása szempontjából igen fontos tényező. Ezen források vizei, mint kisebb-nagyobb patakok folytatják útjukat a tenger felé. Volt alkalmam több ilyen forrást megnézni, melyek vízhozama augusztus végén, tehát a legszárazabb időszakban is elérte, sőt egyeseké jelentékenyen meghaladta a másodpercenkénti ezer litert.

Nagyobb folyók még sincsenek, legnagyobb az Oronte (Nahr el Assi), melynek vízhozama nyáron is eléri a másodpercenkénti 10 m³-t. Télen az u. n. esős időszakban azonban, amidőn három hónapon át szakadatlanul esik, igen megduzzadnak a nyáron jelentéktelen, vagy semmi vizet sem szállító patakok is.

Halászati szempontból csak az Oronte és az általa a forrásaitól cca 90 km-re, Homs városánál alkotott, mintegy 5000 kat. hold nagyságú, u. n. Homsi tó jöhet figyelembe. Ezen a mi Velencei tavunkhoz hasonló és vele majdnem egyenlő nagyságú tóban, melynek igen jelentékeny részei szintén be vannak növe, főként pontyok és márnák vannak. Sajnos nem állt annyi idő rendelkezésemre, hogy a tavat tüzetesen megvizsgálhattam volna, bár jelentékeny részét körüljártam. Azonban a Homsi bazárban az ottani halkereskedőknél módomban volt a tóból származó teljesen friss halakat közelebről tanulmányozni. Feltűnt, hogy általában milyen szakszerűen voltak a halak kezelve és műjéggel jegelve. A látott pontyok formája bizony olyan, hogy a mi dunai, vagy balatoni őspontyunk nyugodtan magashátú pontyok

lenne nevezhető, ezekre igazán ráillik a sodrófa-ponty elnevezés. Annál szebbek voltak azonban a márnák. A halak árai a mi pénzünk szerint 2.80—3.00 pengő között mozognak.

(Folytatjuk.)

A húsvéti harcsa.

Irta: Polgár László.

Kiadta a mérgét a tél, enyhül már az idő. Hallgat a táj, hajnalodik, csak imitt-amott fűtlyent egyet a fekete-rígó, rebben a riadt vörösbegy, fut, meg fellibben a barázdabillegető a jégfedte Tisza partján.

Hárman tartanak Tápé felé, a Marostorokhoz igyekeznek. Fejük alig látszik ki a halásszerszámok közül, válluk hálókka, rudakkal, csákányokkal rakott. Füstöl a pipa, cuppog az ütemes lépés, el-elsüppedő csizmájuk alatt szortyog a föle alatt már lágy, agyagos, sárga iszap.

— A zombékba tán fölengedött mán? — szólal meg András — merthogy ott nem járja a szél. Ha oda-mönnénk, ott leginkább vágni sé kék.

De Péter nem helyesli.

— Ugyan mán mire mönnénk a sok keszöggel, mög az apró kárással? Ára sincs, hamar el is döglik, hanem a vetőhálókka inkább harcsára köllene mönni, az tán kibujt mán?

Börcsök, az öreg halász nem szól, csak hagyja beszélni a fiatalokat, tudja jól, a végén ugyis az ő szava dönt, ő ismeri a Tiszát, annak minden könyökét, szegletét, kanyarját, sodrát, nádasát, zombékját, fenékdavasát, halrejtékét. Hiszen több, mint ötven éve járja, tapasztalja.

A másik kettő közül Péter a szilajabb. Zömök legény, nyughatatlan, forróvérű, tombol benne a fiatalság. Börcsök, az öreg halász szokta mondani, ha Péter a vasárnapi ebéd után a felszerelő heverő, fél malomkővet hajigálja, hogy az erejét mutogassa; „szúrja a zab“.

András a nyugodt, csendes, a komolyabb, kiszáratva megfontoltan szól Péterhez:

— Ugyan, hová gondolsz, olvadásba, jég széliről hálót vetni, amikor ugyis ropog alattad? — kérdi rozszalón.

— Hászén, hízott a jég egész télön, csak karácsonyra állt be, most mög mán majdhogy husvét van — szól az ellenvetés.

— Nono, Pétör. Láttam én mán fán baglyot — inti András a másikat.

De végül is Börcsök zárja le a szót:

— Nocsak. Nyughassatok. Ha kiérünk, majd möglátjuk.

Csakhogy Péterben ágaskodik ám az akarat. Tegnap este Eteleknél morzsolt éjfélíg. Szemrevaló fehér-cseléd Etele — gondol vissza az estére — majd Andrásfordul, nehogy az öreg meghallja, odasúgja:

Azt kérdezte Etele a ténnap, hozok-é húsvétra harcsát?

— Hozok lelköm — mondok — té mög fessed csak a pirostoját, mert mög is mosdatlak a harcsa tetejibe. Azután még hozzátette:

— Ugy vélekszök, élélne a nagybárkában húsvétig, ha nagyhal vóna?

De András válasz helyett csak a vállát vonogatja. Majd az öreg Börcsökhöz fordul Péter:

— Én pedig fogni akarok mámma.

Az öreg csak a pipa mögül dörmögi:

— Nem az akaraton múlik a fogás, fiam, hanem a jószöröncsén.

Igy érnek ki a nádashoz.

A télutó napja enyhe meleget áraszt. A jég vékonyodva simul a parthoz, amott meg jódarabon fel is szakadt már és élesen rajzolódik ki az a vonal, ahol a két folyó összeereszkedik. A Maros vize kék, a Tiszáé szőke. Erősebb a Maros sodra, ott indult meg a jég, onnan hozza lefelé az ár, nekicsörgeti a szabálytalan alakú táblákat a partnak, meg a beállott résznek, ahol azután, így egybefagyva, újra megállnak. Ilyenkor nincs ladik a folyókban, istenkisértés volna a dalladás, de szárazra téve várja a komp is a zajlás mulását.

Az öreg Börcsök, András vállára mutatva megszólal:

— Azt a három varsát rakjad lé amott a sásos elejin, de kösd ki fiam jól, nehogy ellopja őket a jég. Én itt vágok léköt a jég közepin, oszt léeresztök négy nagyhorgot. Té mög Pétör rakj tüzet, vágj nyársot, aztán itt mögfrustukolunk — adja ki az utasítást.

A fölös szerszámokat leteszik, Börcsök, meg András elindulnak. Péter oltmarad, de amint ledobja a válláról a szerszámokat, szemében harag tüzel.

— Hát éppen mámma, amikor Etelnek akarok fogni, éppen most kötik be a fejemet, most süttetik velem a szalonnát? — aztán bosszúsán vakarja a tarkóját. — Igy aligha lősz húsvétra harcsa. A fene a tüvit a nyársnak — dünnögi és már bogozza is a vetőháló kötelét, ügyet sem vetve a frustukra, egyenesen nekivág a jégnek.

Hátán hálóval, karján a kötéllel, dölyfös akarattal indul. Ma nagyhalat akar fogni, majd ő megmutatja, ki a legény! Húsvétra olyan paprikást főz Etelkének, amittől összeragad a három újja annak, aki illendően eszi.

Siet. Nekiszalad a jég simájának, hosszút iszánkodik, így gyorsabban ér majd a szélére.

Az öreg Börcsök visszanéz, fejcsóválva látja Péter iramodását.

— Hát ez a habajgós mög ugyan hová szalad? — dörmögi és megáll.

— Hej, te! — kiáltja utána.

De Péter se lát, se hall, hát Börcsök is elindul. Az öreg gyorsan vágja a léket, csak két horgot ereszt le, úgy gondolja, annyi is elég ezen az egy helyen. Aztán Péter felé indul, aki már a jég szélén dobálja a hálót.

Péter a víz felé, háttal áll, nem láthatja a közeledő Börcsököt. Most dobja a vizes, nehéz hálót. Amint a kerek pöndőlhaló egyik szélét a foga közül, a másikat, meg a jobbkezeből elereszti, maga is lendül, felet perdül utána, talpa alatt megroppan a jég. Csobban a vízben a szétterülő kerekhaló és amint az ólom húzza, úgy ereszti Péter utána hurkonként a balkarjára csavart hálókötélet.

Már jó mélyre hagyta a hálót, amikor Börcsök majdnem odaér.

— Né olyan mélyre té, füzes itt a fenék! — kiált rá hátulról.

Péter ijedtében ránt egyet a hálón, húzná a kötelet, csavarná vissza a karjára, de az nem enged.

Megfeneklett.

Dühösen rántja meg a kötelet úgy, hogy majd elszakad és ebben a szempillantásban éles reccsenés hallatszik.

Az erős rántástól lereped az a darab, ahol Péter áll. A húzás ereje először kifelé billenti a legényt, de az ösztönösen visszalép, a jégdarab vele együtt visszalendül, alulról feltör a víz, Péter lecsúszik a két jégtábla közé, amelyek összezsúkolnak a feje felett.

Az öregben elhül a vér. Nosza gyorsan oda!

Elrúgja a levált jeget, amelyet most már kifelé sodor az ár.

Az egyik fenékhorgot bedobja az esés irányába, talán elfoghatja a háló kötelét, amelynek egyik vége Péter karját gyűrűzi.

Már húzza vissza, de nem akad rá semmi.

Másodszor is bedobja, türelmetlenül rántja vissza, de megint eredménytelenül.

Harmadszor már más irányba veti a fenékhorgot ólomsúlyát és mélyebbre ereszti.

— No, most már súlyosodik. De csak lassan, óvatosan — gondolja — mintha nagyhal vóna rajta, nehogy elszakadjon a fonal.

Tempósan húzza a horgos fonalat, amíg végre kezébe kerül a kötel közepé.

Megfogta.

Most azt próbálja, melyik vége enged, mert azt kell húzni, a másik, ahol a háló megfeneklett, az maradhat.

— Mögvan! — újjong pillanatra és szaporábban szedi a kötelet, amíg egyszerre csak megpillantja Péter alélt fejét.

Odahúzza. Csakhogy Pétert mentse, ijedtében elereszti a kötelet, amelyet elsodor a víz árja.

— Nocsak — mondja neki.

De Péter nem válaszol.

Börcsök a jég szélén térdelve hajol a víz fölé, megfogja Péter karját, az élettelen testet hosszába fekteti a vízben és kibillenti a jégre.

Föléhajol. Péter alig piheg, egész lila az arca.

Az öreg nekilendül, beljebb vonja a jégen, odaszalad Péterrel, ahol már biztosabb a hely, átöleli és fejfelé lefelé tótágast állítja.

Péter száján úgy folyik vissza a víz, mint a kútból. Azután újra lefekteti, amíg az felnyitja a szemét. Révedezve, mint akinek sejtelve sincs a történetéről, bambán néz körül.

— Jaj — sóhajt mélyet és feláll.

A csizmája szárából felfröccsen, ruhájából pedig csurog a víz.

Ebben a pillanatban ér oda András, aki a zombékból nem láthatta mi történt itt. Csuromvizesen látja Pétert, aki most lassan eszmélve, sápadtan tekint rá. Akkor András éktelen nevetésbe csap, Péterre mutat.

— Kifogtuk a húsvéti nagyharcsát Etelnek — mondja és megfordul nevetésben, látva Péter mozdulatlan arcát.

Erre a szóra már az öreg Börcsök is feleszmél.

— Hát ezért vót olyan sürgős a fogás? Etelnek köll a nagyharcsa húsvétra? Ezért feneklött mög a nagyhaló a Tisza fenekén?

Egész közel lép Péterhez és hirtelen hatalmas pofont mér le neki.

Amikor a pofon elcsattan, Péter lehorgasztja a fejét, szótlannul áll ott egyhelyben. De hirtelen megembereli, összeszedi magát, az öreg Börcsök keze után nyúl, megragadja, szorongatja azt a kemény, durva, kérges kezét, amellyel az imént a pofont kapta, hálátelten néz az öreg gazdája szemébe és nehezen szólal meg.

— Börcsök bátyám, köszönöm. Az Isten áldja meg érte.

*

Tüzet raknak. Már szalonna pirul a nyárson. Péter forgatja, hogy közelebb legyen a tűzhöz.

TÁRSULATOK — EGYESÜLETEK.

A Csongrád-Szegedi Tiszai Halászati Társulat közgyűlése. A közgyűlés 1937. január 21-én folyt le Szegeden, a folyammérnöki hivatalban, dr. Nagy Sándor elnöklété alatt. Hála a kitünő új tisztikar fáradságos munkájának, a társulat ügyei

nyugodt kerékvágásban, szép jövő felé haladnak. A közgyűlési határozatok közül nevezetesebbek: Antalfy György bérlővel történt megállapodás; nevezetesen az általa bérelt I. és II. szakasz 1936. évi bérösszege, mint alaplér, a jövőre megmarad, azonban ez az alaplér ugyanabban az arányban fog nőni vagy csökkenni, amilyen arányban nőnek, vagy csökkennek a halárlak (az élőponty nagyban való ára) az 1936-os halárlakhoz képest. Elhatározta továbbá a közgyűlés új érdekeltségi térkép és kimutatás készítését. (Az utolsó 1902-ből származik.) Határozatilag kimondták *halivó és ivadéknevelő telep* létesítését; nagy jelentésű a társulatnak ez a felkés és áldozatkész lépése a megcsappant tiszai halászat szempontjából!

Az elmúlt évben egyébként az időjárás kedvező lett volna, azonban a kubikgödrök szárazon maradtak. Haszonbérősztalék 1936-ra átlagban 1.90 P/kat. h. 1937-re előirányozva 1148 P adminisztratív kiadás. (Haszonbérősztalék külön kezelve) Érdekeltek hozzájárulása 20 f/kat. h.

A Velencei Tavi Halászlati Társulat közgyűlése. A Székesfehérváron tartott, 1937. január 23-iki közgyűlést Mészáros István kanonok, elnök vezette. Mint azt a gondosan elkészített igazgatói jelentésből megtudhattuk, a Velencei tó főhalának — a pontynak —, ivására az elmúlt év kedvező volt; ezenkívül a bérlő, a szerződésnek megfelelőleg, 50 q nemes pontyivadékokt helyezett ki a tóba. A nemes-ponty gondos tenyésztése ellenére azonban a halfogásokban erősen szerepel a vadponty. Érezhető a tóban a kihelyezett süllőikrák hatása. Csak szórványosan észlelhető a csuka, de fejlődésben van a harcsaállomány. Zavarja a tó halászatát a sok nyaraló; de hát sajnos, minden érdeket nehéz összeegyeztetni!

A közgyűlés tárgyai közt szerepelt a tisztikarválasztás is; egyhangúlag megválasztották a régi tisztikart, Mészáros István kanonok elnök, Gulyás Péter ref. lelkész alelnök, ifj. Meszlényi Pál igazgató személyében. Jegyzőtül ismét Kovács István nyug. jegyzőt kértek fel, ki ezt a társulati tisztséget *immár 41 éve látja el!*

Az 1937-es költségelőirányzat, adminisztratív kiadásokra, 377.14 P. A haszonbérősztalékokt bérlő közvetlenül az érdekeltek kezébe fizeti. A tagok hozzájárulása kat. holdanként 0.52 P. Haszonbérősztalék 1936. évben 3.24 P/kat. h. volt.

A Győrvidéki Halászlati Társulat évi rendes közgyűlését f. évi január hó 23-án Győrtől tartotta meg, melyen dr. Korn János elnökölt.

Zeke Imre ny. miniszteri tanácsos, ki dr. Veörös György, a rövid ideig volt igazgatójának elhúnyásával a társulat igazgatói teendőinek ellátását volt szíves elvállalni, részletes és nagy gondal összeállított jelentésben számolt be a társulat egy évi működéséről.

A társulati vízterületek halállományában nagy kárt okoznak az orvhalászok, ezért fontos a vízterületek állandó és rajtaütés-szerű ellenőrzése. Az ivások jól sikerültek de az ivadék igen sok esetben künn rekedt, vagy orvhalászok zsákmánya lett. Fontos volna ivadéknevelő telepek létesítése, hogy a halállomány ponty kihelyezések útján szaporítható legyen.

A közgyűlés elhatározta, hogy ivadéknevelő telep céljára alkalmas területeket fog keresni, az 1936. évi zárszámadást 3571.76 P bevétellel és 3070.34 P kiadással helybenhagyta. Az 1937. évi költségvetés 3767 P bevétel és ugyanannyi kiadással irányozta elő. H.

* * *

Az Országos Halászlati Felügyelőség, szokás szerint, mind-egyik közgyűlésen résztvevett.

Az Országos Halászlati Egyesület 1937 évi február 16-án Budapesten a m. kir. földművelésügyi minisztériumban választmányi ülést tartott, amelyen jelen voltak: Tomcsányi V. Pál elnöklelte alatt Répássy Miklós alelnök, Antalfy György, Corchus Dezső, Corchus Zoltán, Csörgő Titusz, dr. Goszthonyi Mihály, Kovács Miklós, dr. Lukács Károly, dr. Maucha Rezső, Nyáry János, dr. Paluzsa László, dr. Raskó Pál, Ribánszky József, dr. Schulmann Emil, dr. Unger Emil, ifj. Zimmer Ferenc választmányi tagok, vitéz Illésy Zoltán titkár.

Távollétüket kimentették: vitéz báró Szurmay Sándor alelnök, báró Biedermann Imre, Hirsch Géza, Iklódy Szabó János, dr. Isgum Ádám, dr. Kovács Vilmos és id. Zimmer Ferenc.

Elnök: Napirend előtt megemlékezik az egyesület nagyrabecsült és szeretett igazgatójának Fischer Frigyes miniszteri tanácsosnak elhunytáról, aki úgy az egyesület, mint a magyar halászlát ügyeit hosszú időn keresztül a legnagyobb odaadással és szakértelemmel vezette és ezen munkássága által érdemelt szerzett arra, hogy a halászlát egyik kimagasló vezéralakjaként őrizzük meg emlékét. Tehetsége és alkotó készsége hivatottá tették őt arra, hogy a magyar vízügyek vezetőjévé legyen, sajnos, — a

gyenge szervezet idő előtt összeroskadt. A választmány Elnök úr Onagyméltósága megható beszédét kegyelete jeléül állva hallgatta végig és elhatározta, hogy gyászának akként ad kifejezést, hogy az elhunyt igazgató emlékét jegyzőkönyvben megőrökíti.

Titkár a legutóbbi választmányi ülés óta lefolyt ügyekről a következőkben tesz jelentést:

1.) Bejelenti, hogy Fischer Frigyes igazgató elhunyt alkalmából az egyesülethez intézett levélben részvétüket kifejezték vitéz Báró Szurmay Sándor ny. miniszter, alelnök, ifj. Meszlényi Pál földbirtokos, a Velencei tavi Halászlati Társulat igazgatója, a Magyar Tógazdaságok r. t., Döry Frigyes földbirtokos Paradicsompuszta, Takácsy Sándor, a Kettőskörösi Halászlati Társulat igazgatója, vitéz Baskay Gyula gazdasági főtanácsos urad. jószágfelügyelő, simaházi Toth Elemér, érseki urad. jószágfelügyelő, Stieber Antal ny. urad. felügyelő, Bischitz Sándor nagybérlő, Varga Mihály halógyáros és Domján János tógazdasági intéző, a Szegedi fehértói tógazdaság és a Szegedi Ármentesítő és Belvíz-szabályozó Társulat pedig 20-20 pengőt küldött be az egyesületnek koszorúmegváltás címén az egyesület játékonysági alapjára.

Tudomásul szolgál.

2.) A múlt év november 24-én tartott választmányi ülés határozatából kifolyólag a Halászlát múlt évi december havi számában közölte a f. év tavaszi tervbe vett halászlati tanfolyamra való jelentkezés iránti felhívást. Ezt a felhívást a f. évi januári számában vezető helyen megismételtük, azonban mindössze csak 12 volt a jelentkezők száma, ezért a tanfolyam megtartásáról ez évben le kellett mondani. Az idevonatkozó értesítést a Halászlát szerkesztője a f. év februári számában közzé is tette.

Tudomásul szolgál.

3.) Báró Biedermann Imre földbirtokos és Dr. Hoffmann Ede földbirtokos urak az egyesülethez írásban bejelentették a választmányi tagságról való lemondásukat azzal az indoklással, hogy gazdaságukat hosszabb időre bérbeadták, így a halászlattal való kapcsolatuk is megszűnik; az egyesülettagjai közül is kilépnek.

Tudomásul vétetett azzal, hogy a jelölő bizottság a legközelebbi választmányi ülésre tegyen előterjesztést a megüresedett két választmányi tagsági hely betöltése iránt. A jelölő bizottság tagjai: Répássy Miklós, Corchus Zoltán, Paluzsa László, Zimmer Ferenc és vitéz Illésy Zoltán.

4.) Szeged város polgármesterének válasza az egyesületnek az iránti megkeresésére, hogy a fehértói tógazdaság haltermelését a hatósági halcsarnokban árusítva, ne teremtse konkurenciát az ottani halkereskedőknek. A válasz az, hogy nem felel meg a valóságnak, miszerint a tógazdaság hatóságát versenyt támasztott volna;

Nyáry János mint a szegedi tógazdaság vezetője úgy nyilatkozik, hogy tudomása szerint a városnak van egy halüzlete, amelyet bérbeadott, azonban a fehértói halat a bérlő is ugyanolyan áron kapja, mint bármelyik halkereskedő, sőt a bérlő kötelezve van bizonyos spannung betartására.

Tudomásul vétetett.

5.) A múlt választmányi ülés 12.) pontja szerint az egyesület a Corchus Zoltán beadványát a német kontingens felosztása körüli sérelmek tárgyában kiadta nyilatkozás végett a Magyar Tógazdaságok r. t.-nak. E nyilatkozat beérkezett.

Mivel időközben a kontingens felosztása iránt a m. kir. földművelésügyi minisztérium rendeleti úton már intézkedett, a kérdés tárgyalanná vált és a választmány egyelőre napirendre tér a beadványok ügyében.

6.) Jelentés arról, hogy múlt év december 21-én az egyesület a kereskedelemügyi minisztériumhoz beadványt intézett, amelyben december 23 és 24-re engedélyt kért arra, hogy a halárusítást a nagyvásárcsarnokban éjjelkor megkezdhesse. Az engedély az idő rövidségére való tekintettel telefonon megadatott.

A választmány elhatározta, hogy jövőben ez engedély iránti kérelmet jóval előbb adja be az egyesület, egyben most az iránt is kérelmet fog benyújtani, hogy a vasárnapi halárusításra megszabott egy órai idő meghosszabbításra, mert különben a kiskereskedők a hal átvétel után az árusító helyekre nem érhetnek idejében.

7.) A f. év március 17—22. közt tartandó mezőgazdasági kiállítással kapcsolatos halászlati kiállításon való részvételt már a korábbi ülésen elhatározta a választmány. A „Halászlát” közzé is tette a felhívást s ennek következtében a részvételre már több tógazdaság és halászbérlő jelentkezett.

A választmány elhatározta, hogy a folyó évben díjazás nélkül, csupán a halanyag bemutatása céljából, vesz részt az egyesület a kiállításon.

8.) A választmány a folyó évi rendes közgyűlés határidejét március hó 10-nek, határozatképtelenség esetén március hó 18-

nak d. u. 6 órájára tüzi ki. Az erről szóló értesítés a Halászat február és március havi számaiban közzéteendő.

9.) A m. kir. külkereskedelmi hivatal január 30.-án kelt átjratával azt kéri, hogy a magyar—német vegyes halbizottságba az egyesület magyar részről még két tagot delegáljon.

A választmány Corchus Zoltán és dr. Schulmann Emil urakat küldi ki e bizottságba, azzal, hogy ők Paluzsa László és id. Zimmer Ferenc urakból álló bizottságot kiegészítsék. Utóbbit esetleges akadályoztatás esetén ifj. Zimmer Ferencz úr helyettesíti.

10.) A Velencei Tavi Halászati Társulat évi jelentésében a háló és hálóanyagarak túlságos emelése miatt szólal fel és kéri, hogy a m. kir. pénzügyminisztériumtól kérje az egyesületet a fázisadó törlését ezen árukra nézve.

A választmány elhatározza, hogy e kérvényt beadja és annak megszerkesztésére felkéri dr. Lukács Károly igazgató urat, mint aki ismeri ezen anyagok áralakulása tárgyában úgy a belföldi, mint a németországi viszonyokat.

11.) Ismertetett a Csongrád-szegedi tiszai halászati társulatnak atirata, amellyel megküldi a társulati közgyűlésnek arra vonatkozó indítványát, hogy a fenékhorgog használata eltiltassék.

Antalfy György választmányi tag csak azon esetben tartja az eltiltást indokoltnak, ha a bérbeadó halászati jogtulajdonos ezt már a bérszerződésben előre kiköti, mert különben a halászok ezen körülménnyel nem számolva, érzékenyen károsodnának. Különben ez a halfogási mód elkerülhetetlen egyes vizekben, mert ahol a fenék fatuskós, ott húzóháló nem is lehet alkalmazni. Különben sem lenne méltányos a hivatásos halászoknak eltiltani a horoggal való halfogást, amikor sport címén hivatásos horgászok ezt a módot gyakorolják.

Csőrgy Titusz, Corchus Zoltán urak hozzászólásai után a választmány határozata szerint az egyesület egyelőre nem foglal állást e kérdésben, mert az idevonatkozó vélemények annyira elmentések, hogy a nagyszámú hivatásos halász érdekeit érintő fontos kérdés elbírálásához további tanulmány szükséges, annyival inkább, mert külföldön sincs eltiltva a fenékhorgog használata.

12.) Jelentés a hal fővárosi fogyasztási adójával kapcsolatban arról, hogy az eddig általában megállapított súlyokat a vagon-tételekbe behozott halszállítmányoknál lényegesen fel akarták emelni, ami a hal fogyasztási adójának majdnem kétszeresére való emelését jelentené. A titkárnak a pénzügyminisztérium bizottságával folytatott tárgyalásai után Répássy alelnök és Paluzsa választmányi tag urak a belügyminisztérium illetékes osztályánál személyesen eljártak, s a kérdés egyelőre levétetett a napirendről s jelenleg is még a korábbi általánosúlyok vannak érvényben. Tudomásul vétetett.

Antalfy György kéri, hogy az egyesület eszközölje ki a m. kir. földművelésügyi kormányzattól a tilalmi időnek a f. évben való megrövidítését, oly módon, hogy a halászati tilalom május 3—30 tartson, mint a múlt évben. Indokolja a kérelmet a halászalkalmazottak nehéz kereseti viszonyaival.

A választmány bár úgy találja, — hogy a kérés már elkészült, mert a vonatkozó rendelet szerint a január 31-én túl érkezett kérvényeket a minisztérium figyelembe nem veheti, a kérelmet pártolja.

Ezzel az ülés befejeztetvén, a jegyzőkönyv lezárattott és aláíratott

A Soroksári Dunaág Halászati Társulat f. hó 12.-én Budapestben tartotta meg évi rendes közgyűlését Lamp! Hugó elnökletével. Heinc Pál igazgató ismertette a társulat múlt évi működését, amelynek legjelentősebb eseménye, hogy a társulat szigetbecsei ívó telepének első évében a lehalászás ősszel mintegy 23 mázsa 5—12 dekás pontyivadékokat eredményezett, amelynek kihelyezése a Dunaág halállományát jelentékenyen fogja emelni. A Kvassay zsillip melletti és a tassi zsillip alatti vízterületeken a horgászok számára ezentúl nem éves, hanem egy napra érvényes bérletjegyeket fog kiadni a társulat, hogy az eddig fennálló sűrűlódásokat megszüntessék.

Illésy.

UJDONSÁGOK — VEGYESEK.

A vöröskóráság leküzdése érdekében tett vizsgálatok és rendszabályok kérdéséről tartott előadást dr. Schäperclaus professzor a Cottbusi gyűlésen. A vöröskóráság Németországnak kivált azon vidékein okozott az elmúlt évben nagy pontyuszűrlést, a hol eddig a betegség nem lépett fel. A jelenlegi helyzet az, hogy most már csak kevés tógazdasági rayon van, a hol ne lenne fertőzés, és rendszerint az egyazonos vízvidékhez tartozó tavak mind fertözve vannak, csak a teljesen izolált fekvésű tógazdaságok mentesek a véstől, az esetben ha nem szállítottak oda fertözött tenyészhalat.

A vizsgálat arra is kiterjedt, hogy a már egyszer átvészelt tógazdaságok mentesekké válnak e a további fertözéstől hosszabb rövidebb ideig. Sajnos, tapasztalat szerint ez nem állítható. Vannak ugyan esetek, amikor a vöröskóráság heves mérvű fellépte után a tógazdaságban a további évek alatt a betegség enyhé lefolyású volt, de vannak ellentétes tapasztalatok is. Az elmúlt 1936. évben a vöröskóráság általában mérsékeltébb pusztításokat végzett. A pusztítás jelentékenyen nagyobb volt az oly tógazdaságokban, ahol a járvány első ízben lépett fel, de általában csak elenyésző darab veszteség volt oly helyeken, ahol különben évenként jelentékeny pusztulás szokott beállani. Említésre méltó a múlt évben a compók nagyobb mérvű elhullása.

A járvány leküzdése érdekében a hatóság is léptetett rendszabályokat életbe, azonkívül a német tógazdák szövetsége kiadta és terjesztette a Schäperclaus dr. által összeállított ismertetést („Merkblatt“) a vöröskóráságról. A múlt évben a Berlin-Friedrichshageni kísérleti állomáson tovább folytak a kutatások a járvány leküzdése érdekében. Ennek eredményeképp bebizonyosodott, hogy többször vizsgált esetben a járvány okozója egy bacillus (Pseudomonas punctata ascitae) a mely már egy napos kiszáritásnál elpusztul, tiszta vízvezetéki vízben $\frac{3}{4}$ évig, iszapos vízben 1 évig él. Vizsgálata most arra terjed ki, hogy az alkalmasnak látszó vegyszereket mily koncentrációval kell alkalmazni a halasvíz fertőtlenítésére.

A vizsgálat az év különböző szakaiában arra is vonatkozott, hogy a fertőzés idejekorán való megállapítása útján meglehet e előre jósolni a betegség kitérését.

E célra vöröskórásággal fertözött tógazdaságból szereztek be pontyokat s kísérleti telepen kihelyezve megfigyelték, hogy az elhullás arányban áll e a fertőzés mérvével. Az 1936. év időjárása azonban felette kedvezőtlen volt a járványra, a lappangó fertőzés a legtöbb esetben nem tört ki. Azonban a számos vizsgálat beigazolta, hogy kora tavasszal illetve tél végén a járvány egy-egy tógazdaságnak majdnem az összes halait fertözi, nyár elejétől a fertőzés már apad, ősszel pedig rendszeren teljesen megszűnik.

Az infekció megállapítása nem hozza magával feltétlenül azt, hogy a betegség kiűt, sőt a régebbi idő óta fertözött tógazdaságokban az 1936. évben sok helyen el is maradt.

A betegséggel szemben egy jelentős tényező a halak ellentálló képessége.

Remélhető, hogy sikertül egy ellentálló fajtát kitenyészteni az által, hogy a kísérletnél fertözött egyedekből kiválogatjuk az immunisokat. Azt is lehet állítani, hogy azon egyedek, a melyek már egyszer átestek a vöröskóráságon, többé-kevésbé immunisakká válnak. Ennek alapján a halak beoltásával is végeztek kísérletet, a lehalászási eredmény szerint a darabveszteség 0.5 o/o volt, tehát az első oltási kísérlet sikerrel járt. Végleges eredmény a további kísérletektől várható.

Általában előrelátható volt, hogy a vöröskóráság leküzdése igen fáradságos munka lesz, a halakat százzszámra kell vizsgálni, ezernyi baktériumkultúrát kitenyészteni.

E munkában a tógazdák is hathatósan támogatták az intézetet. Egyelőre azt ajánlja Schäperclaus, hogy a fertözött tógazdaságok hagyják átvészelné a halállományt természetes módon, és a helyett, hogy idegen halanyagot telepítenének be, a fertözött tavakban egy ellentálló tenyészanyagot termeljenek ki.

I.

Halivadék külföldről vámentesen hozható be. A 29. vámtarifátétel A.) pontjához tartozó jegyzet szerint ez a kedvezmény ezideig 50 dkg.-nál kisebb egysúlyú kétnyaras tenyészpontyra és egy nyaras pontyivadéokra terjedt ki. Az 1936. december 30-án tartott vámkonferencia szerint „Továbbtenyészítésre szolgáló élőhal hazai tógazdaságok számára rendeletileg megállapítandó feltételek és ellenőrzés mellett vámentes.“ Tehát a vámentesség a pontyon kívül más halfajtákra is kiterjesztetett.

I.

Eladó halivadék:

Mai napig — a már leközöltekén kívül,—a következő tógazdaságok közölték eladó halivadékukat az Országos Halászati Felügyelőséggel:

42) br. Inkey Pál tógazdasága. Iharos u. p. Iharosberény: 14 q e. ny. 3—5 dkr. á. s. t. ponty;

43) Esterházi Hercegi Hitbizomány Dombóvár: 5—6 q (28000 drb) e. ny. 2 dgr. á. s. t-p. ponty. Rövidítések: e. ny = egy nyaras. k. ny = két nyaras, t. = tükrös. p. = pikkelyes, t-p. = vegyes.

H.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

De Drouinde Bouville: Néhány szó a rákpestisről. (A propos des pestes d'écrevisses). Szerző szerint az ú. n. rákpestisnek, a rákok időnként való tömeges pusztulásának, két kórokozója van. Az egyik a *Bacillus astaciperda* Lehmann-Neumann, másik az *Aphanomyces astaci* Schikora. Előbbivel Hofer foglalkozott, majd szerző és Mercier. A bacillussal fertőzött rákok megmerevedett végtagjaikon hánykolódva, jellegzetes merevgörccsökben pusztultak el; a fertőző bacillust azonban egy elpusztult egyed szívében sikerült csak nagy nehézségek után megtalálni.

A Schikora-gomba által okozott megbetegedési tünetek ezzel szemben egészen mások. Mint Schäperclaus írja, a beteg rákok nem tudtak lábukon megállni, ollóik lelőgtak, sőt néha lábuk egyszerűen levált. Vagyis, az *Aphanomyces astaci* nemhogy merevgörccsöt okozna, hanem éppen az izületeket gyöngfíti.

A kétféle megbetegedésből kétféle kórokozóra lehet következtetni. Hogy a *Bacillus astaciperda* valóban létezik és hogy a merevgörccsben való elpusztulás tőle származik, ezt Hofer, Mercier és szerző konstatálták. Ezt a bacillust, mint a jellegzetes merevgörccs okozóját, azért fedezték fel olyan sokára, mert nagyon nehezen mutatható ki. T. i. a rák szervezetét egyáltalán nem árasztja el, hanem leginkább csak az izomzatban fészkel.

A bacillus egyébként azonos azzal, melyet a Nantua-tavi fehérhal (gardon) májában és szívében találtak.

(Bulletin Francais de Pisciculture, 1936. dec.) Dr. V.

Arjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi rt.-tól nyert értesítés szerint február hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty...	nagy	1:40—1:50 P
	közép	1:10—1:30 "
	kicsi	0:90—1:10 "
Édesvízi jegeltponty		0:60—1:10 "
	I. oszt.	5:80 "
	II. "	3:80 "
	III. "	3:40 "
	IV. "	3:10 "
Balatoni fogassüllő	I. oszt.	5:00—6:00 "
	II. "	4:00—4:50 "
	III. "	2:80—3:50 "
	IV. "	2:80—3:20 "
Dunai süllő	I. oszt.	5:00—6:00 "
	II. "	4:00—4:50 "
	III. "	2:80—3:50 "
	IV. "	2:80—3:20 "
Harcsa nagy		3:60—4:00 "
Harcsa kicsi		1:80—3:50 "
Csuka		1:20—1:40 "
Compó		1:00—1:10 "
Márna		1:10—1:40 "
Kárász		1:00 "
Ön		0:50—0:80 "
Balatoni keszeg		0:30—0:40 "

A lap kiadásáért felelős: Dr Unger Emil.

HALBIZOMÁNYI

ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ RT.

HALNAGYKERESKEDÉS

Levélcím: Budapest 4., Postafiók 271.

BUDAPEST,

Telep és iroda: IX., CSARNOK TER 5.

Elárusítóhely:

IX., Közp. vásárcsarnok,

Központi iroda:

V., József tér 8.

Telefon: 180—9—22,

TELEFONSZÁM

Nappal: 185—6—36.

Éjjel: 157—3—26.

Száll. oszt.: 168—7—16.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok Rt. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnővésű cseh, bajor egy- és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat, megtermékenyített fogassüllőikrát valamint etetési üzemre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt. —

MAGYAR TÓGAZDASÁGOK RT.

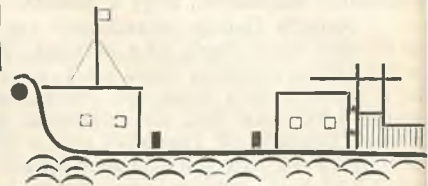

Több mint 6000 kat. hold terjedelmű tógazdaságaiból szállít tenyésztésre nemestörzsű egy- és kétnyaras pontyot, pontyanyákat, harcsa-, fogassüllő-ikrát a következő helyekről: Balatonföldvár, Bia, Bicske, Gelej, Hortobágy, Iszkaszentgyörgy, Mike, Nagyláng, Órspuszta, Pelérd, Sárd, Sáregres, Sárszentmiklós, Somogy-szentmiklós, Szabadbattyán, Tápiószecső, Tüsképusztáról és Varáslóról. —

TELEFON: 180—9—22

BUDAPEST, V., JÓZSEF TÉR 8. LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., PÓSTAFIÓK 271

ZIMMER FERENC

Halkereskedelmi Rt.

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő- és jegelthalat.

Központi telep: IX., Gönczy Pál u. 4. T.: 185-4-48.

Fióközletek: IX., Központi vásárcs. T.: 185-4-48.

V., gr. Tisza István u. 10. T.: 181-6-79.

VII., Garay téri vásárcs. T.: 130-4-48.

Iroda: VIII., Horánszky utca 19. T.: 135-3-39.

Budapest.

puha inslég és kötél, hálófonal, parafa-alattság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA RT.-nál Budapest.

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6—7. szám. Telefon: 184—3—10
A Ferenc József híd és Erzsébet híd között.

Fióközlet: VII. kerület, Thököly-út 16. szám. — Telefon: 1-85-9-65
A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt.

BARTA LIPÓTNÉ HALKERESKEDŐ

TELEFON

Iroda: 185—0—71.

Üzlet: 185—5—84.

BUDAPEST, IX., KÖZP. VÁSÁRCSARNOK.